

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

BKG-V.0330.1.2025
Warszawa, 10-03-2025 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ARCHIWALNEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ ZA 2024 ROK

AKCEPTUJĘ:

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
nadbryg. Wojciech Kruczek
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Podstawy prawne

Przepisem prawnym określającym działalność archiwalną jest ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym oraz rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej.

Zgodnie z zapisami w/w ustawy organy państwowe oraz państwowe jednostki organizacyjne, organy jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowe jednostki organizacyjne zobowiązane są zapewnić odpowiednią ewidencję, przechowywanie oraz ochronę przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą powstającej w nich dokumentacji, w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw a także nadsyłanej i składanej do nich dokumentacji.

W skład archiwów wyodrębnionych, działających w resorcie spraw wewnętrznych i administracji wchodzi także archiwum Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Zakres działania archiwum oraz zasady postępowania z dokumentacją wchodzącą w skład zasobu archiwalnego określa zarządzenie Nr 43 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 września 2017 r. w sprawie trybu brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz sposobu postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną w przypadku trwałego zaprzestania działalności przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz organy i jednostki organizacyjne podległe temu ministrowi lub przez niego nadzorowane.

Na podstawie powyższego zarządzenia, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wydał decyzję nr 26 z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie trybu brakowania dokumentacji niearchiwalnej w Państwowej Straży Pożarnej.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Przepisy kancelaryjno-archiwalne

Funkcjonowanie archiwów zakładowych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej realizowane jest w oparciu o Instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych oraz postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, stanowiącą załącznik do decyzji Nr 17 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 22 kwietnia 2009 r. Powyższą Instrukcję stosuje się w: Komendzie Głównej PSP, komendach wojewódzkich i powiatowych/miejskich PSP, Centralnej Szkole PSP w Częstochowie, szkołach aspirantów PSP w Krakowie i Poznaniu, Szkole Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy oraz Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach.

Zarządzeniem Nr 1 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 stycznia 2022 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt dla Państwowej Straży Pożarnej wprowadzono do użytku służbowego w Komendzie Głównej PSP, komendach wojewódzkich i powiatowych/miejskich PSP, szkołach aspirantów PSP w Krakowie i Poznaniu, Centralnej Szkole PSP w Częstochowie, Szkole Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy oraz Centralnym Muzeum Pożarnictwa:

- 1) instrukcję kancelaryjną, ustalającą szczegółowe zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych, stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia,
- 2) jednolity rzeczowy wykaz akt, określający sposób klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia.

Instrukcja kancelaryjna określa szczegółowe zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych w podmiocie oraz reguluje postępowanie w tym zakresie z wszelką dokumentacją, jeżeli przepisy szczególnie nie stanowią inaczej, niezależnie od techniki jej wytwarzania, postaci fizycznej oraz informacji w niej zawartych, a także począwszy od wpływu lub powstania dokumentacji wewnątrz podmiotu do momentu uznania jej za część dokumentacji w archiwum.

Jednolity rzeczowy wykaz akt jest realizacją ustawowego obowiązku zapewnienia odpowiedniej ewidencji, przechowywania i ochrony dokumentacji w jednostkach i komórkach organizacyjnych PSP. Stanowi jednolitą, niezależną od struktury organizacyjnej podmiotu, klasyfikację dokumentacji powstającej w toku jej działalności oraz zawiera kwalifikację archiwalną. Obejmuje wszystkie sprawy i zagadnienia z zakresu działalności jednostek organizacyjnych PSP, oznaczone w poszczególnych pozycjach symbolami, hasłami i kategorią archiwalną, zarówno w przypadku dokumentacji jawnej oraz zawierającej informacje niejawne. Jednolity rzeczowy wykaz akt służy do przyporządkowania dokumentacji do grupy rzeczowej oznaczonej symbolem klasyfikacyjnym oraz nadania kategorii archiwalnej całości dokumentacji powstającej w jednostce organizacyjnej PSP.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Ewidencja zasobu archiwalnego

Do zakresu działania archiwów należy gromadzenie, ewidencjonowanie, przechowywanie, opracowanie, zabezpieczenie oraz udostępnianie akt.

Ewidencja zasobu archiwalnego Komendy Głównej PSP zawarta jest w:

- spisach zdawczo-odbiorczych KG PSP (ułożone numerycznie jak również oddzielnie dla każdej komórki organizacyjnej),
- spisach zdawczo-odbiorczych byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Opolu (ułożone numerycznie jak również oddzielnie dla każdej komórki organizacyjnej),
- spisach zdawczo-odbiorczych byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Supraślu (ułożone numerycznie jak również oddzielnie dla każdej komórki organizacyjnej),
- rejestrach spisów zdawczo-odbiorczych KG PSP,
- rejestrach spisów zdawczo-odbiorczych byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Opolu,
- rejestrach spisów zdawczo-odbiorczych byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Supraślu,
- elektronicznej bazie danych „Archiwum ISA”.

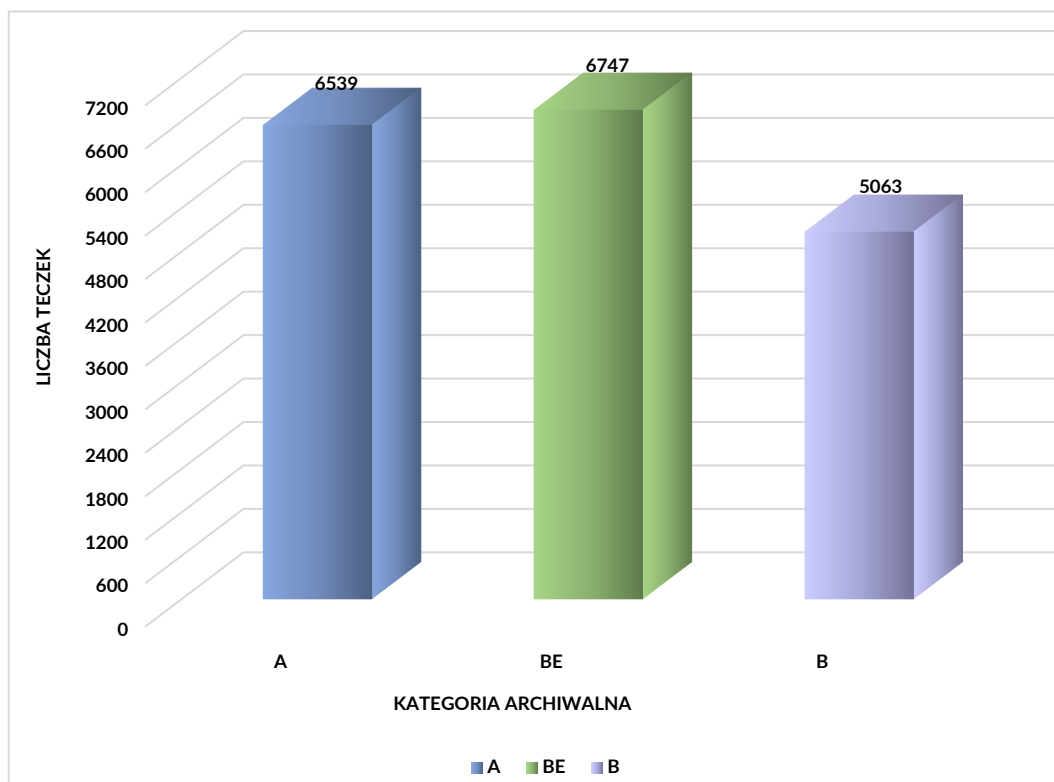
Zasób archiwalny Komendy Głównej PSP

Aktualny zasób archiwalny w Komendzie Głównej PSP stanowi:

- zespół archiwalny otwarty, w którym znajdują się akta przekazane według 1926 spisów zdawczo-odbiorczych, wytworzone przez poszczególne komórki organizacyjne KG PSP. Otwarty zasób archiwalny zawiera obecnie 18 349 teczek, w tym materiały o charakterze niejawnym,
- zespół archiwalny zamknięty byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Opolu (92 spisy zdawczo-odbiorcze),
- zespół archiwalny zamknięty byłej Szkoły Podoficerskiej PSP w Supraślu (81 spisów zdawczo-odbiorczych).

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

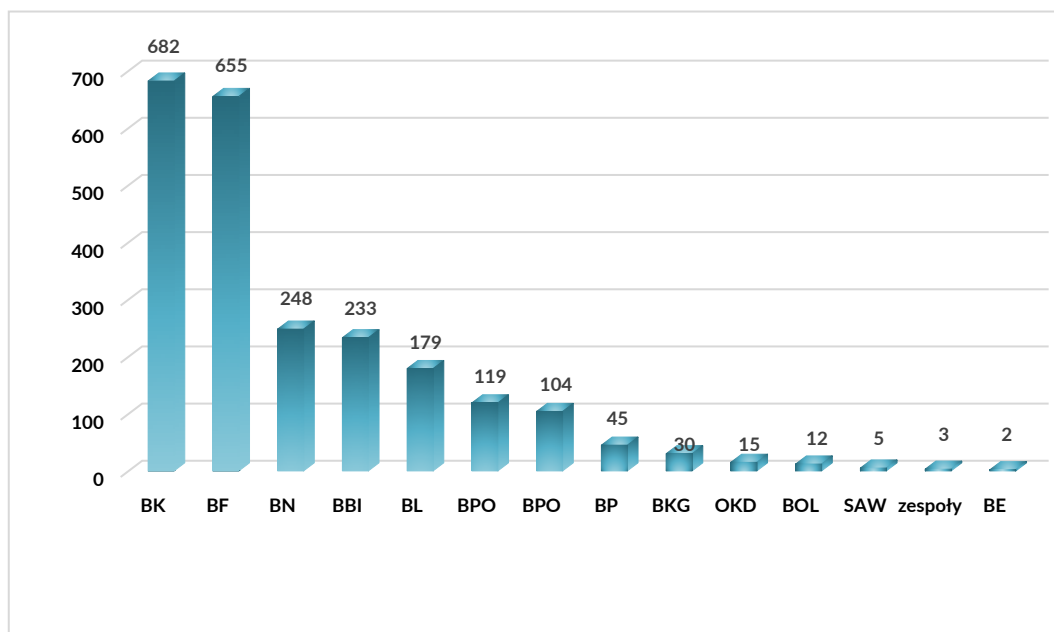
Wykres nr 1 – Stan zasobu archiwalnego KG PSP na dzień 31 grudnia 2024 r.

W 2024 roku z poszczególnych komórek organizacyjnych Komendy Głównej PSP przyjęto do archiwum **2 332** teczek akt, w tym z:

- Biura Kadr - 682 teczek,
- Biura Finansów - 655 teczek,
- Biura Nadzoru - 248 teczek,
- Biura Bezpieczeństwa Informacji - 233 teczek,
- Biura Logistyki - 179 teczek,
- Biuro Planowania Operacyjnego - 119 teczek,
- Biura Przeciwdziałania Zagrożeniom - 104 teczek,
- Biura Prawnego - 45 teczek,
- Biura Komendanta Głównego - 30 teczek,
- Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej - 15 teczek,
- Biura Ochrony Ludności - 12 teczek,
- Samodzielnego Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego - 5 teczek,
- zespołów powołanych przez Komendanta Głównego - 3 teczek,
- Biura Edukacji - 2 teczek.

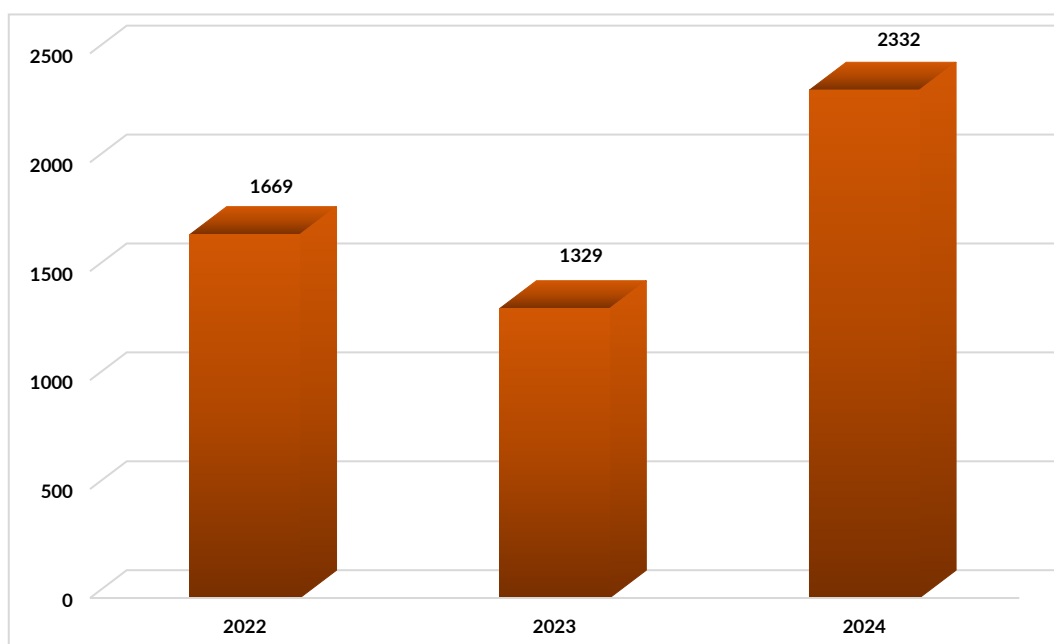

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Wykres nr 2 – Liczba teczek przyjętych z komórek organizacyjnych KG PSP w 2024 r.

W porównaniu do roku 2023 Archiwum Komendy Głównej przyjęło na stan zasobu o 1003 teczki więcej, co stanowi wzrost liczby przyjętych akt o 57%.

Wykres nr 3 – Liczba teczek przyjętych z komórek organizacyjnych KG PSP w latach 2022-2024

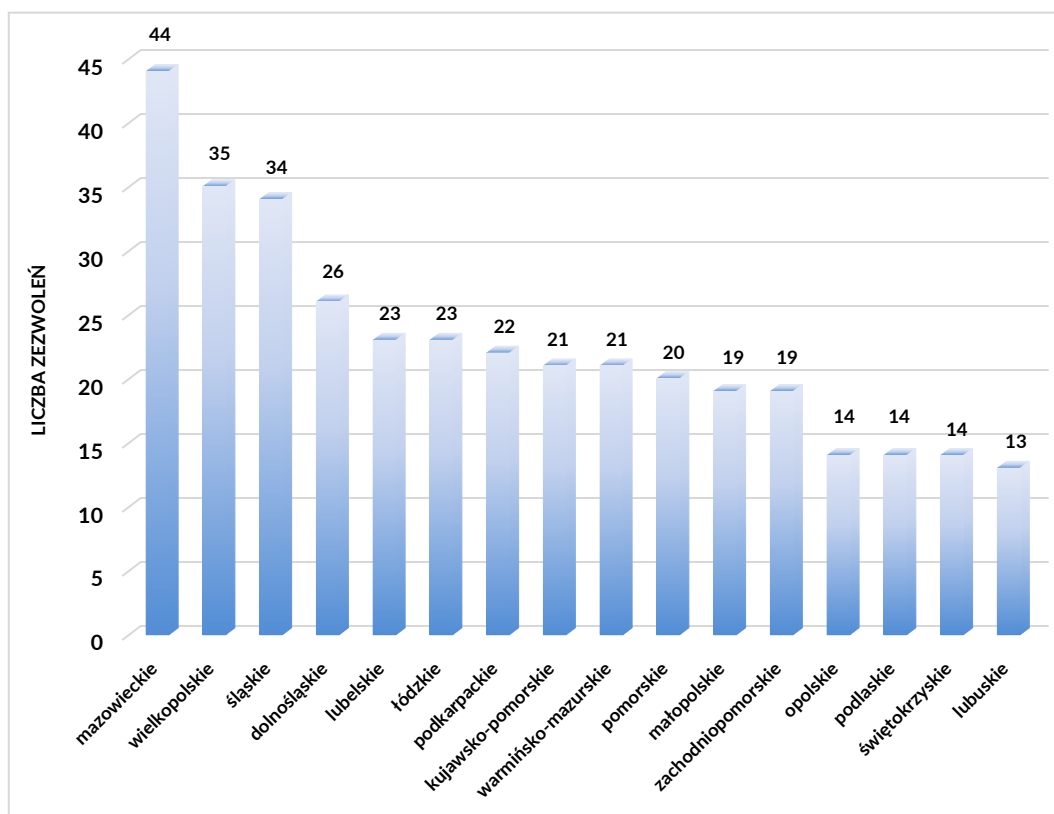
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej

Na podstawie decyzji Nr 20 z dnia 1 marca 2024 r. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej została powołana komisja do przeprowadzenia brakowania dokumentacji niearchiwalnej znajdującej się w zasobie archiwalnym Komendy Główniej Państwowej Straży Pożarnej. Komisja dokonała oceny oraz wydzielenia dokumentacji przeznaczonej do zniszczenia.

Zgodnie z zezwoleniem jednorazowym Nr 194/2024 z dnia 13 sierpnia 2024 r. z ewidencji Komendy Główniej Państwowej Straży Pożarnej zdjęto 700 pozycji i przekazano do zniszczenia 1185 teczek.

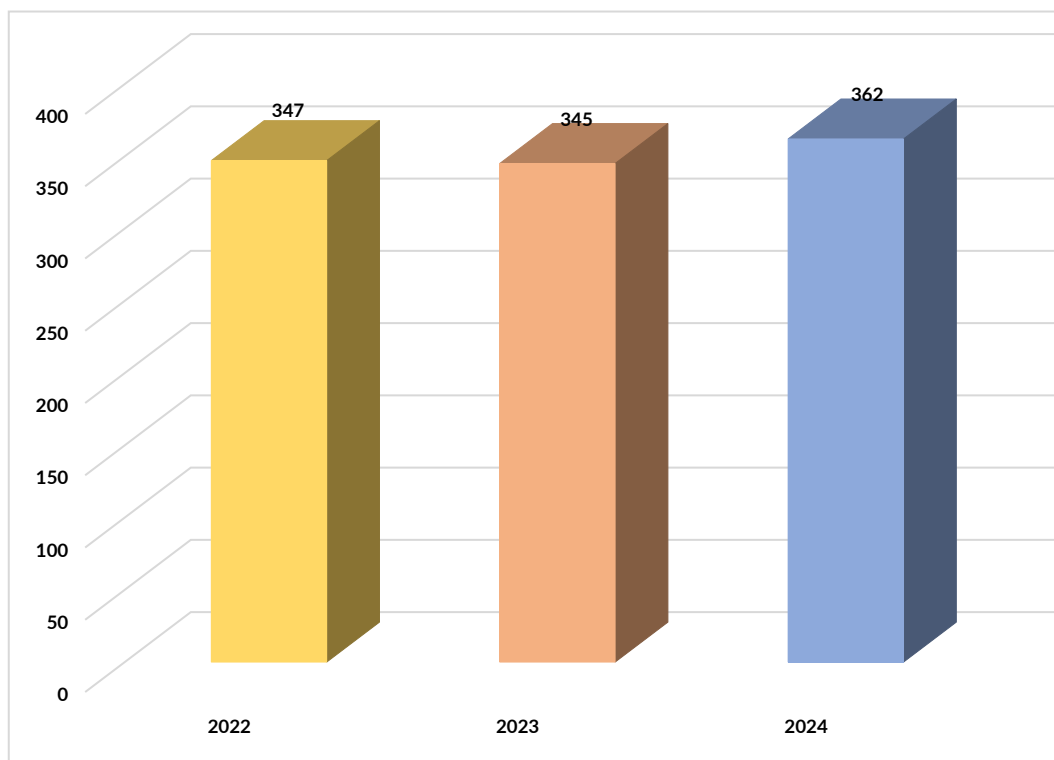
W 2024 roku wydano 362 zezwolenia jednorazowe na wybrakowanie dokumentacji niearchiwalnej wytworzonej przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 4 - Zezwolenia jednorazowe na wybrakowanie dokumentacji niearchiwalnej w jednostkach organizacyjnych PSP z podziałem na województwa

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

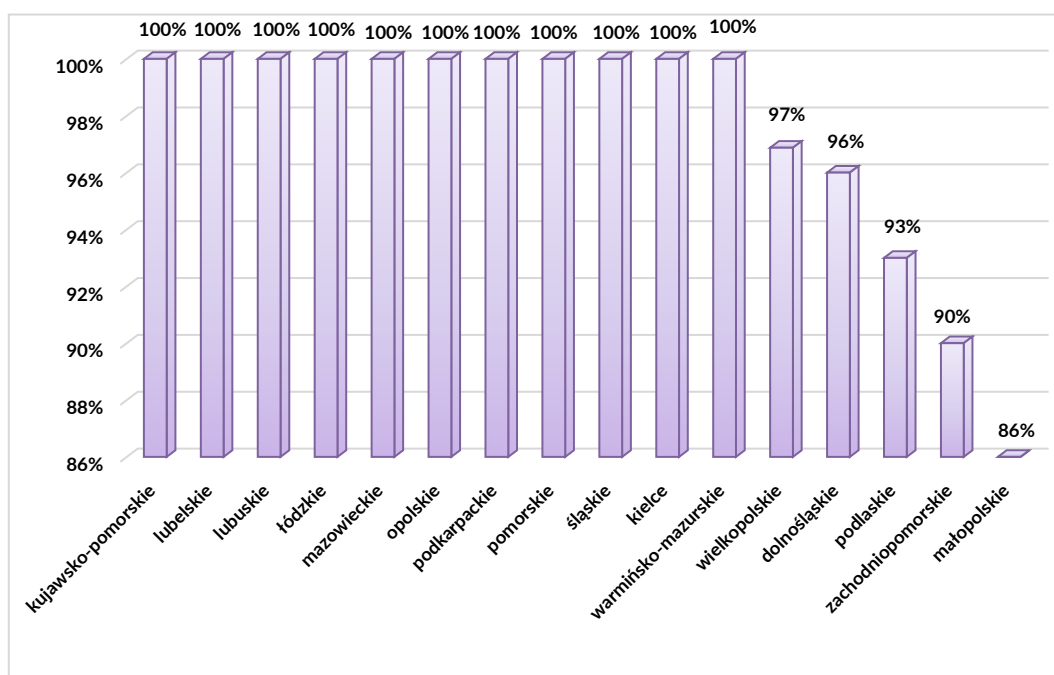

Wykres nr 5 - Liczba wydanych zezwoleń jednorazowych na wybrakowanie dokumentacji niearchiwalnej dla jednostek organizacyjnych PSP w latach 2022-2024

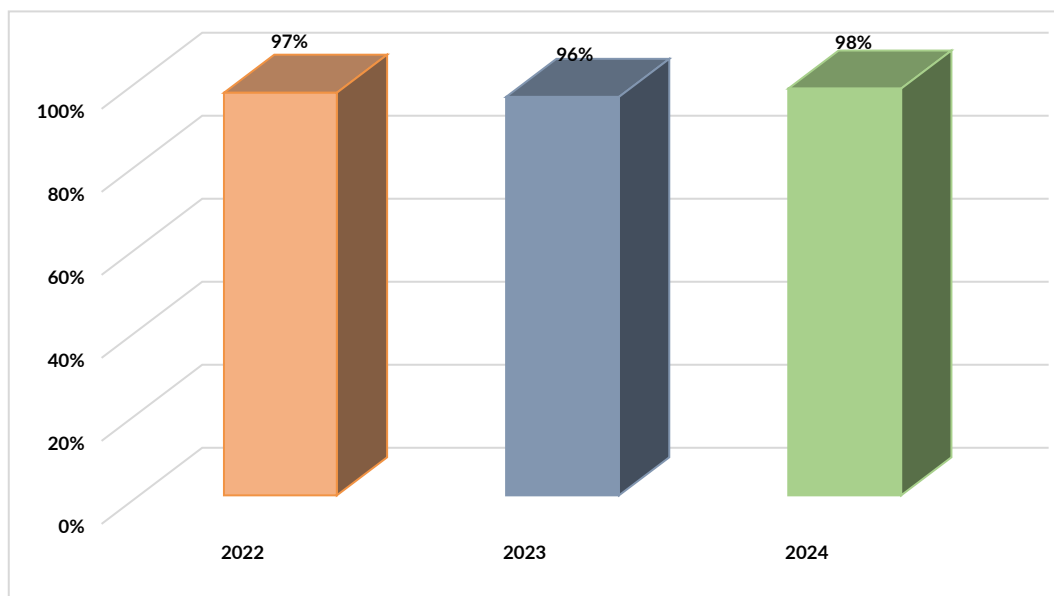
W 2024 r. po dokonaniu weryfikacji przysyłanych protokołów oceny dokumentacji niearchiwalnej kategorii archiwalnej „B” oznaczonej symbolem „B” lub „BE” przeznaczonej do zniszczenia, w związku z nieprawidłowościami w ich sporządzaniu, w 5 przypadkach odmówiono wydania zezwolenia na wybrakowanie dokumentacji niearchiwalnej.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Wykres nr 6 – Brakowanie akt w jednostkach organizacyjnych PSP

Wykres nr 7 – Zestawienie procentowe przeprowadzonego brakowania akt w latach 2022-2024

Przeprowadzany proces brakowania utrzymuje się na stałym poziomie. Dzięki temu, jednostki organizacyjne PSP mogą efektywnie zarządzać swoimi zasobami archiwalnymi, eliminując niepotrzebne zbiory. Proces ten jest istotny dla zachowania ciągłości, porządku i poprawy organizacji pracy.

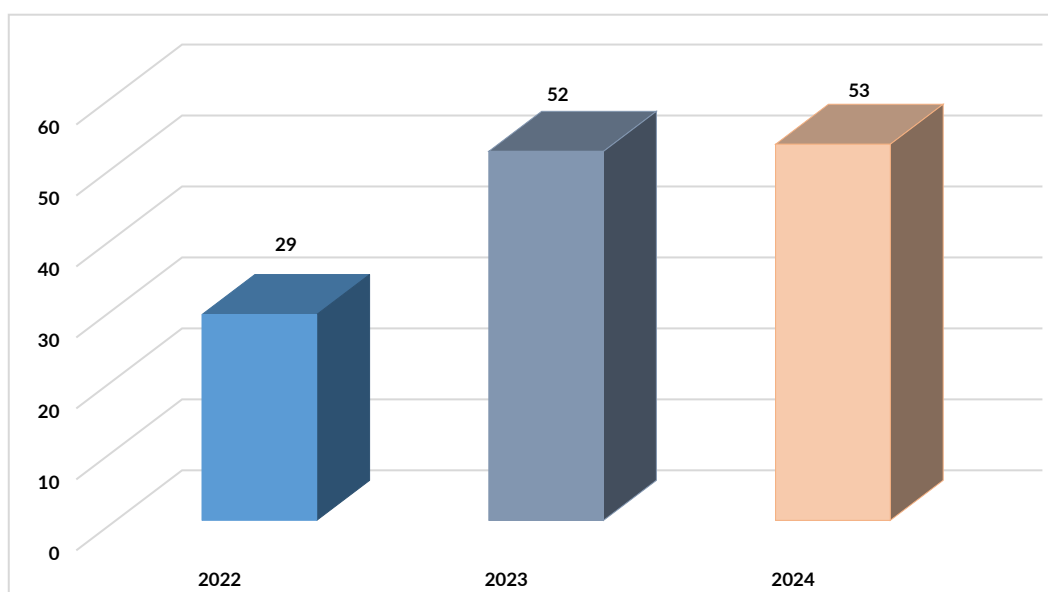

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Udostępnianie dokumentacji

Do stałych i podstawowych zadań realizowanych przez Archiwum Komendy Głównej należy udostępnianie i wypożyczanie przechowywanej dokumentacji do celów służbowych, naukowo-badawczych i publicystycznych.

Dla potrzeb służbowych wytworzone dokumenty udostępnia się na podstawie karty udostępniania akt lub pisemnego zapotrzebowania podpisanego przez kierownika komórki organizacyjnej. Karty udostępniania akt otrzymują kolejne numery porządkowe w obrębie jednego roku kalendarzowego. W roku 2024 Archiwum Komendy Głównej udostępniło lub wypożyczyło akta na podstawie 53 kart zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wykres nr 8 – Ilość kart udostępniana akt w latach 2022-2024

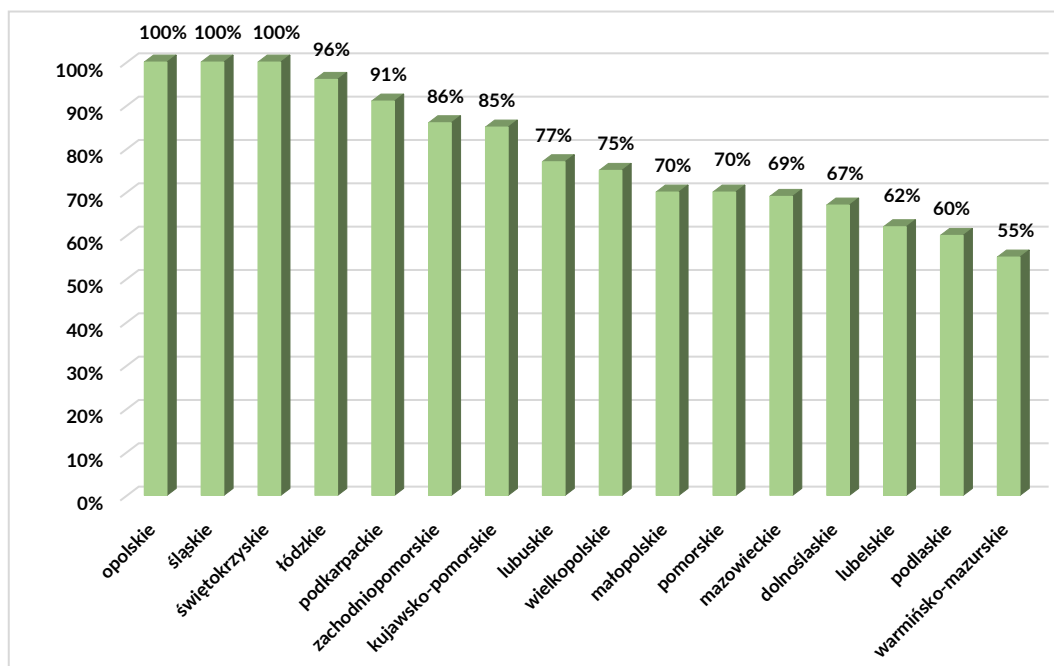
Nadzór nad archiwami zakładowymi w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej

W ramach nadzoru organizacyjno-merytorycznego nad archiwami działającymi w jednostkach organizacyjnych PSP w minionym roku przeprowadzono analizę rocznych sprawozdań oraz spisów zdawczo-odbiorczych z wykonanych prac archiwalnych, stanowiących ewidencję zasobu archiwalnego.

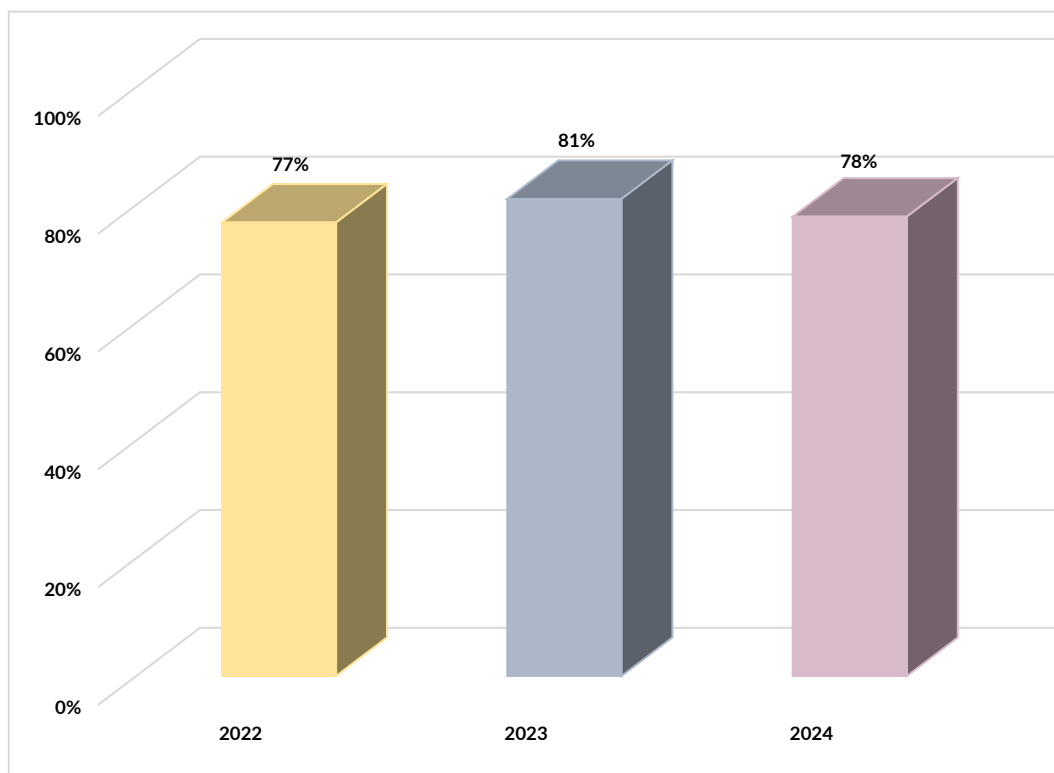
Poniższe wykresy przedstawiają procentowy rozkład przyjętych akt kategorii archiwalnej „A” i „B” przez archiwa w jednostkach organizacyjnych PSP w 2024 roku.

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

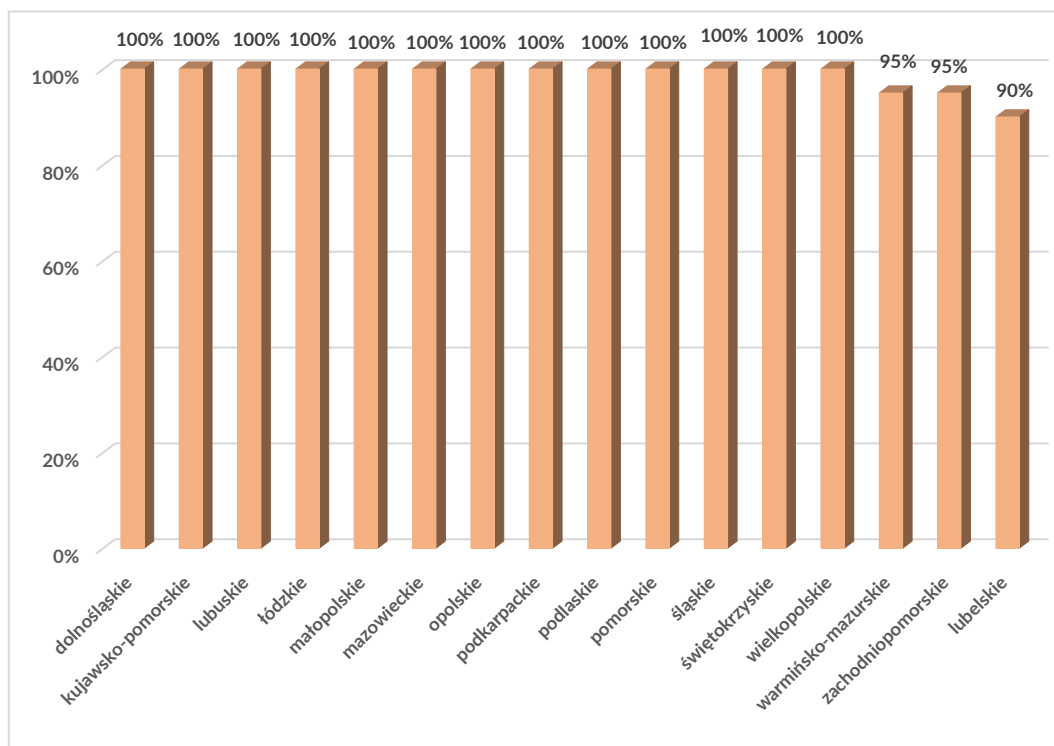
Wykres nr 9 – Akta kategorii archiwalnej „A” przyjęte przez archiwa w jednostkach organizacyjnych PSP

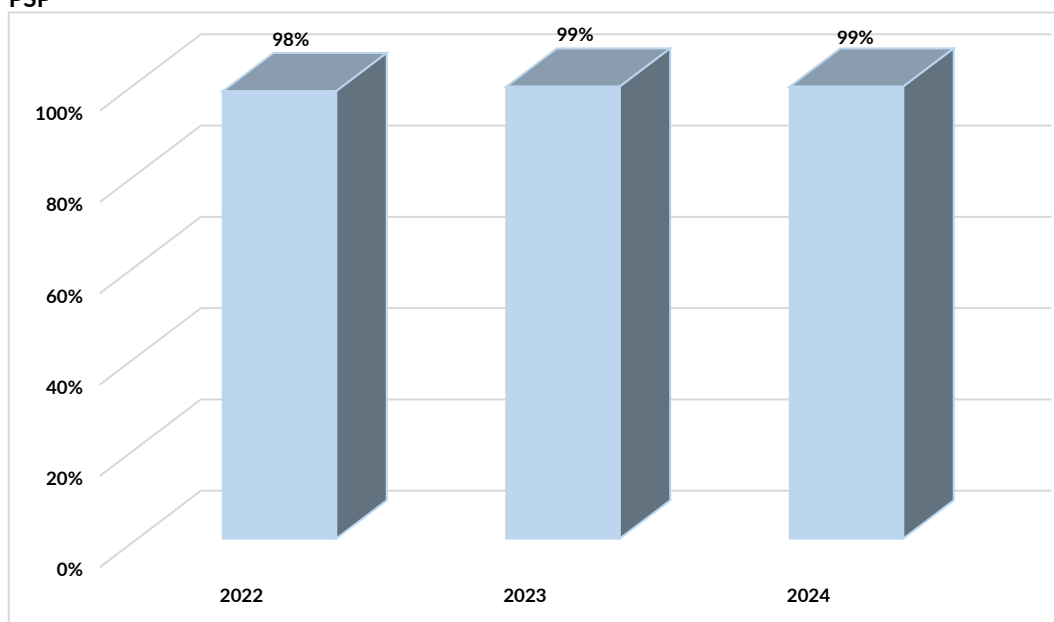
Wykres nr 10 – Zestawienie procentowe akt kategorii archiwalnej „A” przyjętych przez archiwa w latach 2022-2024

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Wykres nr 11 – Akta kategorii archiwalnej „B” przyjęte przez archiwa w jednostkach organizacyjnych PSP

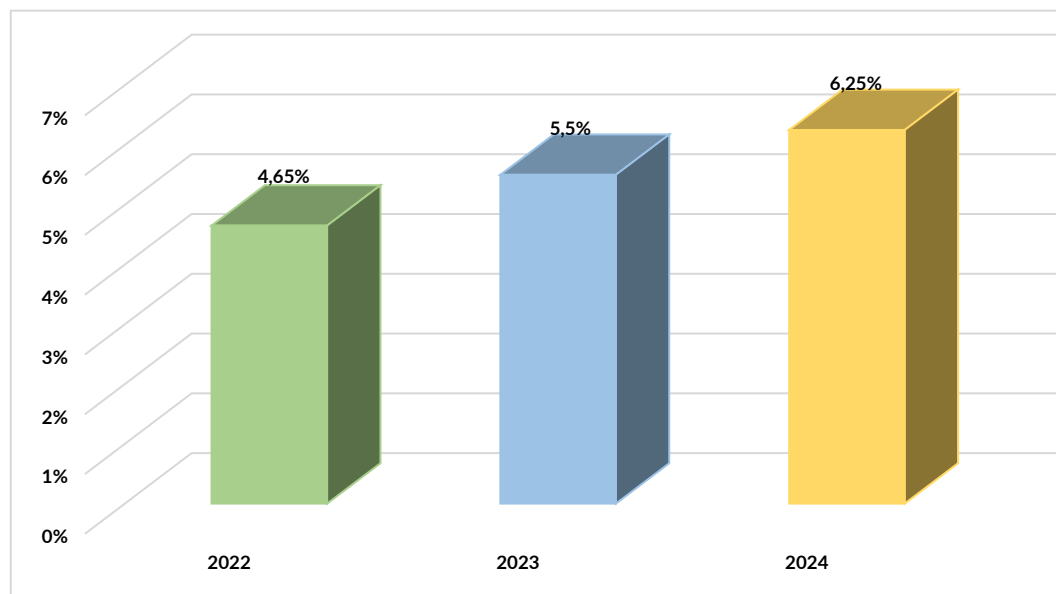
Wykres nr 12 – Zestawienie procentowe akt kategorii archiwalnej „B” przyjętych przez archiwa w latach 2022-2024

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Ponadto Komenda Główna PSP i komendy wojewódzkie PSP zobligowane są do nadzoru podległych jednostek organizacyjnych PSP w zakresie postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną oraz organizacji archiwów zakładowych. Zadanie to realizowane jest poprzez bieżącą weryfikację dokumentacji oraz działalność kontrolną.

Zagadnienia dotyczące archiwum stanowią 6,25% ogólnej liczby kontroli prowadzonych przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej.

Wykres nr 13 – Zestawienie procentowe przeprowadzonych kontroli w zakresie działalności archiwalnej w latach 2022-2024

Lp.	Jednostka organizacyjna PSP	Liczba zrealizowanych kontroli
1.	KW PSP w Lublinie	3
2.	KW PSP w Łodzi	2
3.	KW PSP w Katowicach	2
4.	KW PSP w Kielcach	2
5.	KW PSP w Szczecinie	2
6.	KW PSP we Wrocławiu	1
7.	KW PSP w Gorzowie Wlkp.	1
8.	KW PSP w Rzeszowie	1
9.	KW PSP w Gdańsku	1
10.	KW PSP w Olsztynie	1
11.	KW PSP w Poznaniu	1
Razem		17

Rys. nr 1 – Wykaz kontroli przeprowadzonych przez Komendy Wojewódzkie PSP w podległych w jednostkach organizacyjnych PSP w 2024 roku z zakresu działalności archiwalnej

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Narady i szkolenia

Z uwagi na dużą fluktuację kadry w komendach powiatowych/miejskich PSP pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie archiwów, przy współpracy z Krajowym Centrum Edukacji Archiwalnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Archiwum Komendy Głównej przeprowadziło tygodniowy kurs kancelaryjno-archiwalny I stopnia dla pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie archiwów zakładowych w jednostkach organizacyjnych PSP. Podczas kursu omawiane były m.in. niżej przedstawione tematy:

- podstawy prawne postępowania z dokumentacją,
- rodzaje i kwalifikacja archiwalna dokumentacji współczesnej,
- organizacja pracy kancelaryjnej i obieg dokumentacji,
- organizacja i zakres działania archiwistów zakładowych i składnic akt,
- brakowanie dokumentacji,
- postępowanie z dokumentacją w razie likwidacji lub przekształcenia jednostki organizacyjnej,
- komputerowe zarządzanie dokumentacją w archiwum zakładowym,
- specyfika postępowania z dokumentacją PSP.

Kurs pozwolił uczestnikom zdobyć wiedzę na temat podstaw teorii i metodyki archiwalnej oraz umożliwić zdobycie kwalifikacji zawodowych do pracy na stanowisku archiwisty i referenta kancelaryjnego. Kurs obejmował 39 godzin zajęć i zakończył się egzaminem, na podstawie którego wystawiono zaświadczenia uprawniające do prowadzenia archiwum. Ogółem kurs ukończyło 49 osób.

Lp.	Województwo	Liczba osób
1.	kujawsko-pomorskie	5
2.	lubelskie	2
3.	lubuskie	4
4.	łódzkie	4
5.	małopolskie	1
6.	mazowieckie	6
7.	opolskie	1
8.	podkarpackie	1
9.	pomorskie	5
10.	śląskie	5
11.	świętokrzyskie	1
12.	warmińsko-mazurskie	2
13.	wielkopolskie	5
14.	zachodniopomorskie	7
Razem		49

Rys. nr 2 – Liczba przeszkolonych osób z podziałem na województwa

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Wnioski

1. Na bieżąco monitorować terminowe przekazywanie akt do archiwum oraz systematyczne przeprowadzanie procesu brakowania dokumentacji niearchiwalnej, której okres przechowywania już minął.
2. W ramach zgłaszanych potrzeb przez komórki organizacyjne KG PSP, udzielać instruktażu pracownikom, w zakresie trybu i metod porządkowania oraz ewidencjonowania akt podlegających przekazaniu do archiwum.
3. Rozpoznać potrzeby w zakresie organizacji szkoleń i warsztatów dotyczących działalności archiwalnej w jednostkach organizacyjnych PSP, w celu zorganizowania kursu kancelaryjno-archiwalnego I stopnia.